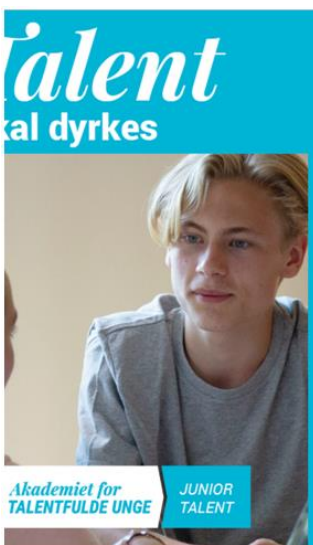

Guide til talentkoordinatoren på Yngre Talenter og Junior Talenter

Talent
skal dyrkes

Akademiet for
TALENTFULDE UNGE

JUNIOR
TALENT

JUNIOR TALENT

Undervisningsdage

Oktober	November	December
Januar	Februar	Marts
April	Maj	Juni
September	Oktober	November
December	Januar	Februar

Optagelsesproces Yngre Talenter og Junior Talent

April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November
ATU: Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Elever for optagelse til ATU	Elever for optagelse til ATU	Elever for optagelse til ATU	Elever for optagelse til ATU	Elever for optagelse til ATU	Elever for optagelse til ATU	Elever for optagelse til ATU
Zakow School/Center	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse
Elever	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse	Indsaml skolekarakterer og oplysninger om elever til optagelse

YNGRE TALENTER

Undervisningsdage

Oktober	November	December
Januar	Februar	Marts
April	Maj	Juni
September	Oktober	November
December	Januar	Februar

Talent
skal dyrkes

Akademiet for
TALENTFULDE UNGE

YNGRE
TALENTER

<i>Indhold</i>	<i>Side</i>
Velkommen som talentkoordinator	3
ATU Østs talentbegreb	3
Hvad kendetegner talenter på Akademiet for Talentfulde Unge Øst	
Læs mere om talent	
Kendetegn ved kandidater til Akademiet for Talentfulde Unges Østs talentprogrammer	
Optagelsesprocessen	4
Inspiration til at finde de rigtige elever	
Hvordan man italesætter talent	
Planorama	5
Yngre Talenter	6
Eksempel på program for 1. semester for Yngre Talenter	
Junior Talenter	7
Eksempel på program for 1. semester for Junior Talenter	
Flyttede/udmeldte elever	8
Om ATU Øst	9
Kontakt	10
FAQ	11
Print selv-skema over optagelsesproces	12
Artikel: <i>Hvorfor er talentudvikling vigtig</i>	13

Kære talentkoordinator

Velkommen som talentkoordinator for Yngre Talenter og Junior Talenter – vi glæder os til samarbejdet med dig.

I nærværende guide har vi samlet al relevant information om programmerne, optagelsesprocessen og din rolle m.v. Hvis du herudover har spørgsmål eller har brug for at vende noget, er du altid velkommen til at kontakte os på sekretariatet.

ATU Østs Talentbegreb

Hvad kendetegner talenter på Akademiet for Talentfulde Unge Øst

Akademiet for Talentfulde Unges talenter er kendetegnet ved, at de har en stejl læringskurve og er fagligt dygtige i et eller flere områder. De har potentialet til at blive en af de bedste på deres årgang, hvis deres talent stimuleres og de møder de rette udfordringer. Samtidig har de lysten og viljen til at yde en særlig indsats i et rummeligt og lærende fællesskab med andre unge, der savner udfordringer. Det er således ikke kun de 1-2 procent højst begavede børn, der egner sig til vores talentprogrammer, men også de elever, som har mulighed for at blive blandt de bedste 10% af en årgang.

Læs mere om talent

På ATU Øst læner vi os op ad den verdenskendte talentforsker Francoys Gagnés teorier om talent og hans DMGT-model, *Differentiating Model of Giftedness and Talent*, der beskriver, hvordan medfødte evner kan udvikle sig til talenter inden for et givent område.

En af Gagnés hovedpointer er, at talent ikke udvikler sig selv. 50% af alle medfødte evner er genetisk betingede, men de udvikler sig sjældent til talenter og kompetencer af sig selv. I opskriften på, hvordan man udvikler et talent, er **de vigtigste ingredienser motivation, udholdenhed, støtte fra omgivelserne og de rette faglige udfordringer.**

Du kan læse mere om både model og teorier på hans hjemmeside [Francoys Gagné](#) og i vores artikel om talentudvikling, der ligger som appendix til denne guide. Alternativt vil vi anbefale dig at læse [Talentrapport 2011](#) om talentudvikling i uddannelsessystemet, en rapport udarbejdet af en arbejdsgruppe nedsat af Undervisningsministeriet.

Talent er, når børn og unge i uddannelsessystemet

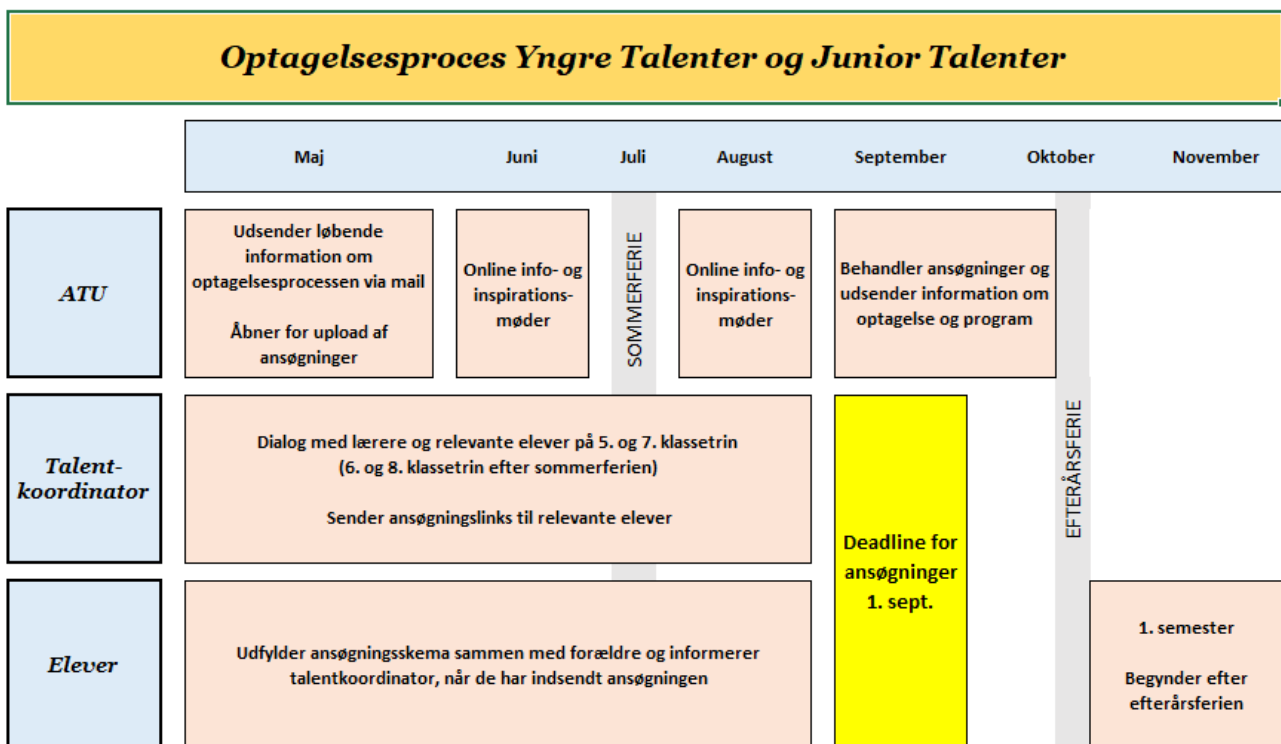
- Har særlige forudsætninger inden for et eller flere områder
- Har lysten og viljen til at yde en særlig indsats
- Har mulighed for at blive én af de bedste, hvis potentialet stimuleres

Undervisningsministeriet

Kandidater til Akademiet for Talentfulde Unges Østs talentprogrammer er kendetegnet ved at de:

- Er fagligt dygtige i et eller flere fag og har nemt ved at lære
- Har mulighed for at blive blandt de 10% dygtigste på deres årgang, hvis potentialet stimuleres
- Kan lide at gå i skole og er nysgerrige og motiverede
- Er interesserede i mere viden og savner flere udfordringer
- Har lysten og viljen til at yde en særlig indsats
- Savner at indgå i et fællesskab med andre børn/unge, der har samme interesser
- Har overskud til at følge et talentprogram ved siden af den daglige skolegang
- Er i stand til at komme til og fra undervisning ved egen eller forældres hjælp

Optagelsesprocessen

I det sene forår udsender Akademiet for Talentfulde Unge Øst løbende information om optagelsesprocessen, og du får her mulighed for at rekvirere diverse foldere, plakater mv. Vi inviterer også til online møder, hvor du kan stille spørgsmål og få inspiration til rekrutteringsprocessen. (Skemaet ligger i print-selv format bagerst)

Vi håber, at du som talentkoordinator vil hjælpe os med at videreformidle relevant information til lærerne på de relevante årgange samt evt. tage initiativ til informationsmøder på tværs af klasserne.

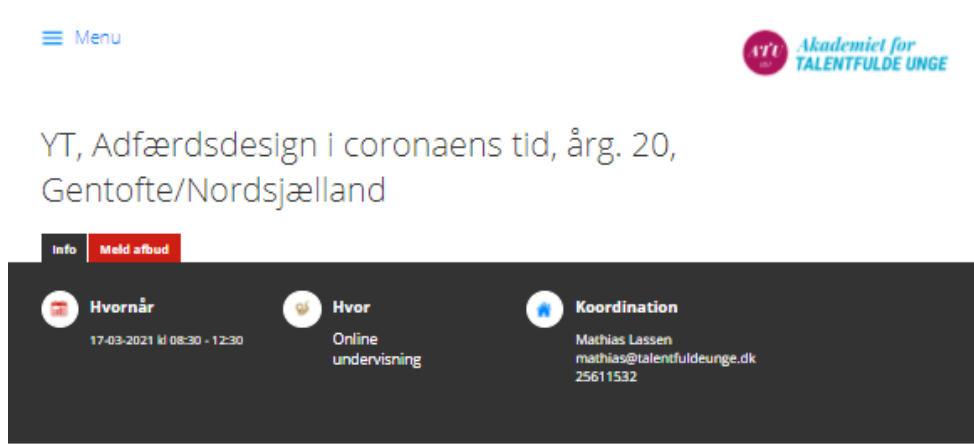
Inspiration til at finde de rigtige elever

- Lærerne på de relevante klassetrin taler med egnede elever om programmerne. Eller alle elever på de relevante klassetrin informeres om muligheden, og skolen udvælger så de bedst egnede ud af de elever, der melder sig som interesserede.
- Talenterne selv er tit de bedste formidlere, og vi opfordrer derfor til, at skolen inviterer sine nuværende eller tidligere Yngre Talenter/Junior Talenter til at fortælle om deres oplevelse med programmerne. Det kan f.eks. gøres på en morgensamling eller til et frikvartersmøde.
- En kombination af ovenstående tilgange, da talent jo både handler om faglig dygtighed og motivationen til at lære mere.
- Nogle elever er hurtige til at vurdere egne evner og engagement positivt, hvor andre har brug for et lille puf i den rigtige retning.

Hvordan man italesætter talent

Når man præsenterer programmerne for eleverne, kan det være en god idé at afmystificere talentbegrebet lidt ved at sætte nogle flere ord og begreber på. Man kan tale med dem om, at talent er *'at have let ved at lære'*, at være *nysgerrig, engageret* og at *'have viljen til at lære'*. Det er vigtigt, at eleverne er fagligt dygtige, men *motivationen* og *lysten* til at lære er det vigtigste, og helt sikker noget talenterne kan spejle sig i.

Planorama

Planorama er vores kursussystem, hvor du via din profil kan følge med i elevernes program samt se evalueringer af undervisningen.

Alle elever har deres egen profil, hvor de kan se hvor og hvornår, de har undervisning, og vi sender al relevant information direkte til dem via Planorama.

Eleverne melder også selv afbud til undervisningen via Planorama.

Yngre Talenter

YNGRE TALENTER Undervisningsdage						
6. KLASSE <i>1. semester</i>			Oktober	November	December	
6. KLASSE <i>2. semester</i>	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Team- og innovationsdag - En weekenddag i foråret
7. KLASSE <i>3. semester</i>	September	Oktober	November	December	Diplom-overrækkelse i december eller januar	

Yngre Talenter er talentprogrammet for talenter i 6. og 7. klasse. Eleverne deltager i programmet gennem tre semestre, hvor de i alt har 12 hele undervisningsdage fra kl. 9.00-14.30 samt en Team- og innovationsdag, der ligger en weekenddag på 2. semester. Undervisningen foregår på de nærliggende gymnasier og forestås af universitetsstuderende med undervisningserfaring. Det faglige fokus er bredt, så der vil være udfordringer både inden for naturvidenskab, samfundsvidenskab og humaniora. Yngre Talenter startede i september 2018 og der er nu ca. 500 Yngre Talenter fordelt på to årgange. Geografisk fordeler de sig over hele Sjælland og Øerne.

Eksempel på program for 1. semester for Yngre Talenter med tre undervisningsgange

	MODUL 1	MODUL 2	MODUL 3
FAGLIGT TEMA	Studieteknik og læring	Naturvidenskab	Samfundsvidenskab
1. semester <i>Okt. - dec.</i>	Mål og mindset Det er ikke vores intelligens, talent eller medfødte evner, der afgør, hvor langt vi kommer i livet – det er vores tankesæt!	Menneskets gener – Hvorfor ser vi ud som vi gør? Hvad er genetik og DNA, og hvilken rolle har evolutionen i udviklingen af mennesket.	Teenager - postyr eller kultur Overalt i verden findes der ritualer, der markerer overgangen fra barn til voksen. Men hvad vil det sige at blive voksen, og hvilke ritualer bruger vi her i Danmark?

På Yngre Talenter udsendes et samlet program for undervisningen i begyndelsen af hvert semester til både elever og talentkoordinatorer.

Junior Talenter

JUNIOR TALENTER						Undervisningsdage
8. KLASSE 1. semester			Undervisningsdag ATU Talentmodul	Undervisningsdag Fast	Undervisningsdag Fast	
8. KLASSE 2. semester	Undervisningsdag Fast	Undervisningsdag Flex	Undervisningsdag Fast	Undervisningsdag Flex	Undervisningsdag Fast	
9. KLASSE 3. semester	Undervisningsdag Flex	Undervisningsdag Fast	Undervisningsdag Flex	Undervisningsdag Fast	Diplom- overrækkelse i december eller januar	

Junior Talenter er talentprogrammet til særligt dygtige elever i 8. og 9. klasse, og som Yngre Talenter løber det over tre semestre, hvor eleverne i alt har 12 hele undervisningsdage i tidsrummet 08.00-15.00. Undervisningen foregår på et nærliggende gymnasium (længere afstand kan forekomme i udkantsområder) og forestås dels af gymnasielærere på de respektive værts gymnasier og dels af universitetsuddannede/studenterelev-undervisere, som ATU Øst har lavet aftale med. Fælles for al undervisning er, at den er specielt udviklet til Junior Talenterne, og at den breder sig ud over de tre videnskabelige hovedområder.

Fast, Flex og pointsystem

Som noget nyt tilbyder vi fra årgang 23 en mere fleksibel version af Junior Talenter, hvor eleverne i højere grad selv kan planlægge deres program. De får otte **faste** undervisningsdage, hvor de er sammen med deres stamhold på en fastlagt dato, samt fire **Flex-dage**. De fire flex-undervisningsdage er stadig obligatoriske, men her giver vi eleverne mulighed for selv at vælge mellem flere forskellige dage, temaer og lokationer i det vi kalder **flex-programmet**. Flex-programmet er workshops, som udbydes af henholdsvis værts gymnasium og ATU Øst, og eleverne vil modtage et program i starten af 2. semester.

Eleverne har selv ansvaret for at tilmelde sig flex-programmet, og derfor følger der også et **pointsystem** med, hvor de skal optjene tilstrækkeligt med point for at modtage bevis på gennemførelse af Junior Talenterprogrammet. Dermed bliver det tydeligt for eleverne, at de fleksible undervisningsdage stadig er en del af det obligatoriske program. Såfremt de ikke får tilstrækkeligt med point, vil de modtage et deltagerbevis. Det er elevernes/forældrenes ansvar at meddele, hvilken flex-undervisning, de tilmelder sig, til egne lærere.

Da hvert hold på Junior Talenter har sit eget individuelle program, udsender ATU Øst kun et samlet program for flex-undervisningsdagene ved semesterstart - dog først fra 2. semester. Herudover får både du som talentkoordinator og eleverne en mail med information om, hvornår man kan se deres program i Planorama.

I dag deltager godt 800 talentfulde skoleelever i Junior Talenter programmet som geografisk fordeler sig over hele Sjælland og Øerne.

Eksempel på program for 1. semester for Junior Talenter med tre undervisningsgange

	MODUL 1	MODUL 2	MODUL 3
FAGLIGT TEMA	Studieteknik og læring	Naturvidenskab	Samfundsvidenskab
1. semester Okt. - dec.	<p>Mål og mindset, niveau 2</p> <p>Det er ikke vores intelligens, talent eller medfødte evner, der afgør, hvor langt vi kommer i livet – det er vores tankesæt! Ved at udvikle et dynamisk tankesæt, vil vi i højere grad kunne motiveres til læring og udvikling – ikke bare i skolen, men hele livet igennem.</p>	<p>En verden under mikroskopet</p> <p>Vi bliver alle syge hvert år, men om det er en forkølelse, halsbetændelse, lungebetændelse eller en helt anden sygdom afhænger i store dele af hvilken bakterie eller virus, som har inficeret os. Du får på denne dag en grundlæggende forståelse for virus og bakterier, samt hvordan disse adskilles fra den humane celle.</p>	<p>Bliv klogere på Cybersikkerhed - Tænk Som en Hacker</p> <p>Danmark er et af de mest digitaliserede lande i verden. Det betyder også, at vi er sårbare over for cyberangreb. I løbet af denne undervisningsdag bliver du klogere på cyberkriminalitet og hacking, og du får indblik i, hvordan man arbejder med at forsvare sig mod ondsindede hackere.</p>

Flyttede/udmeldte elever

Hvis elever på henholdsvis Yngre Talenter og Junior Talenter vælger at skifte skole eller blot melde sig ud af programmet, følger vi denne procedure:

1. Flytter en optaget elev skole **inden udgangen af 1. semester**, tilbydes skolen at få en anden elev optaget i stedet. Hvis den optagede elev gerne vil fortsætte på programmet (stadig inden udgangen af 1. semester), skal han/hun selv lave aftale med den nye skole om, at de overtager udgiften for elevens deltagelse (det fulde beløb på 4500 kr.).
2. Flytter en optaget elev skole **efter 1. semester**, tilbydes skolen som udgangspunkt ikke at få optaget en anden elev i stedet, med mindre andet aftales. Elever, der flytter skole på dette tidspunkt, skal informere ATU Øst om flytningen samt få godkendelse fra deres nye skole for det fravær, de kommer til at have. Derefter kan de fortsætte deres forløb på henholdsvis Yngre Talenter eller Junior Talenter.
3. Melder en optaget elev sig ud af Yngre Talenter eller Junior Talenter, tilbydes skolen at få en anden elev optaget.

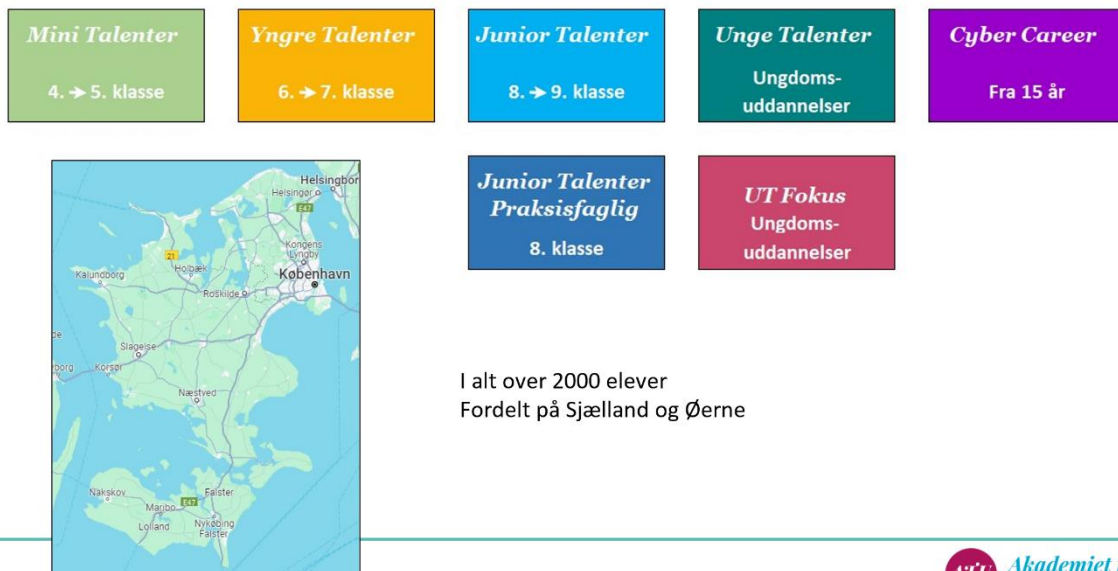
Skolen udpeger selv den elev, der får den afgangende elevs plads. Man kan kun tilbyde pladsen til en ny elev én gang.

Om ATU Øst

Akademiet for Talentfulde Unge blev etableret i 2007 af Nørre Gymnasium og er i dag landsdækkende med de to organisationer: ATU Øst og ATU Vest. ATU samarbejder med den overvejende del af gymnasier og universiteter i Danmark, en lang række grundskoler samt erhvervsskoler. Hertil kommer en række af landets førende eksperter og opinionsledere fra universiteter, virksomheder og organisationer. Læs mere på www.talentfuldeunge.dk

På Akademiet for Talentfulde Unge Øst har vi således arbejdet med talentudvikling i mere end 14 år og tilbyder, udover Yngre Talenter og Junior Talenter, flere andre talentprogrammer:

Programmer på ATU Øst

Hvorfor talentudvikling?

I en skoleklasse sidder gennemsnitligt 1-2 elever, som savner faglige udfordringer i deres klasse. Hvis de talentfulde elever ikke møder de udfordringer, de har brug for og ikke får rum til at udvikle sig, er der risiko for, at de underpræsterer og ikke får indfriet deres potentiale. Det kan have store konsekvenser for den enkelte. Derfor er talentudvikling afgørende.

Akademiet for Talentfulde Unge er nationalt talentcenter i ECHA, European Council for High Ability. ECHA er et europæisk netværk, der har som målsætning at sætte en stærkere agenda for talentudvikling i international regi. Læs mere på www.echa.info

I alt deltager ca. 2.000 elever på Akademiet for Talentfulde Unge Østs talentprogrammer.

Vil I være Talent Point?

Alle vores samarbejdspartnere har mulighed for at blive Talent Point og dermed få adgang til et stærkt netværk af andre europæiske organisationer, der arbejder professionelt med talentudvikling samt den nyeste internationale viden, forskning, artikler og konferencer om talentudvikling. Hvis I har lyst til at blive Talent Point, kan I ansøge via linket her: [Apply to join ETSN](#).

Det koster kun 1.000 kr. årligt at være medlem af ECHA. Du kan også læse mere her: [ECHA](#) og [ETSN](#)

Styrk talentfulde børn og unge - bliv medlem hos ATU Øst!

Det er nu muligt at støtte op om vores arbejde for at udvikle de skarpeste hjerner og styrke trivslen hos de dygtigste elever ved et medlemskab. Som medlem er der flere fordele, og du/I er med til at sikre fremdrift på udviklingen og trivslen hos de dygtigste unge talenter i Danmark. Man kan blive medlem både som privatperson og som institution. Læs mere på: <https://talentfuldeunge.dk/medlemmer>

Kontakt

Du er selvfølgelig altid velkommen til at kontakte os i forbindelse med rekruttering og vurdering af eleverne, eller hvis du har andre spørgsmål. På [Facebook](#) og [Instagram](#) kan du følge med i, hvad der sker på Akademiet for Talentfulde Unge Øst.

Programkoordinator

Therese Thiele Overgaard

therese@talentfuldeunge.dk, mob. 31 57 23 08

Programleder

Tilde Kelp

tilde@talentfuldeunge.dk, mob. 23 10 39 69

FAQ

Hvornår får eleven svar på sin ansøgning? I starten af oktober, før efterårsferien.

Hvornår får jeg at vide, hvilke af mine elever, der er blevet optaget? Efter eleverne har fået svar, sender vi en samlet liste til dig.

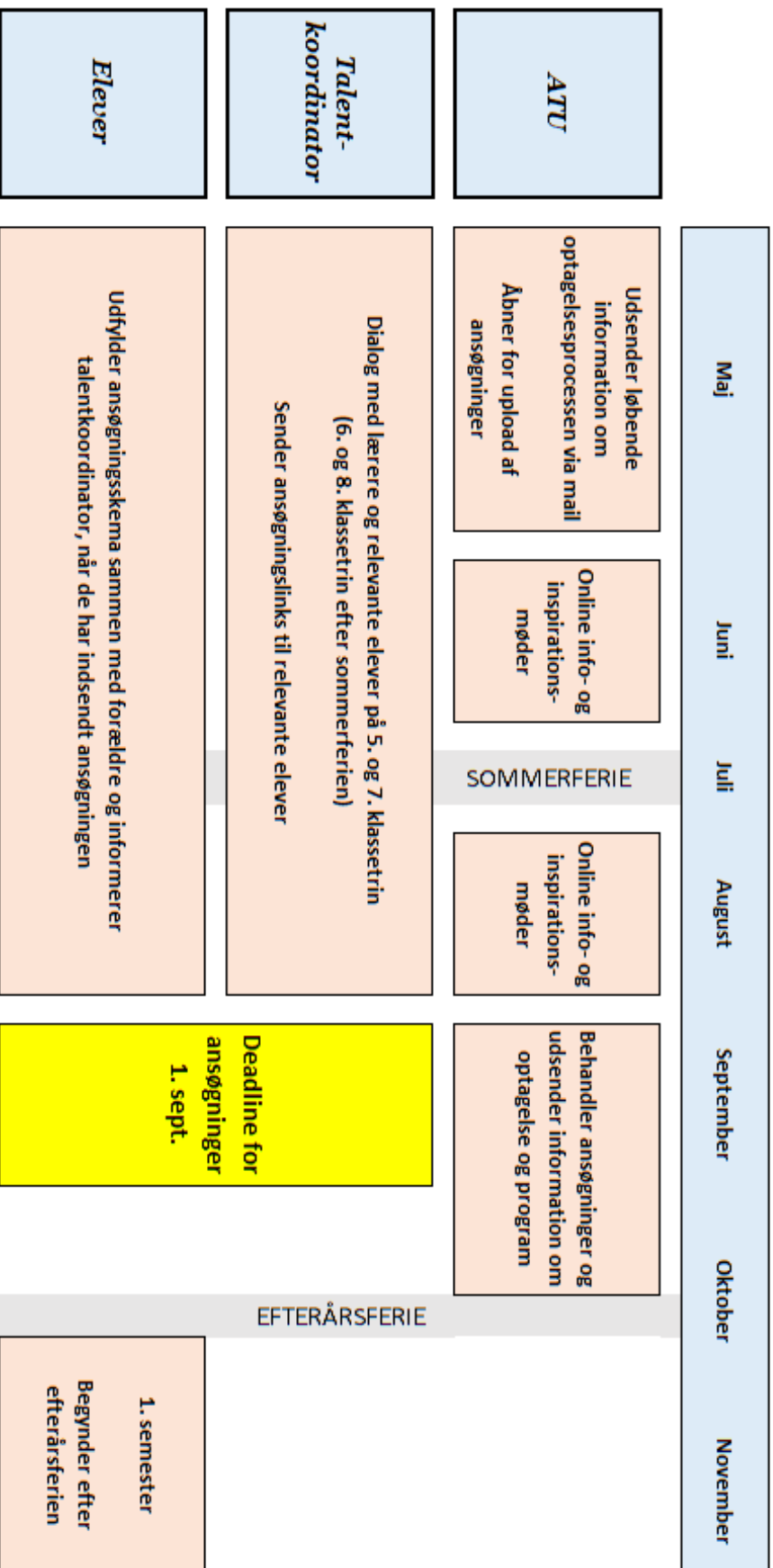
Får eleverne karakterer? Nej. Hos os handler det om elevernes læring og udvikling, og de skal fokusere på deres engagement i stedet for deres performance. De får selvfølgelig et diplom efter programmet er gennemført.

Sender I en oversigt til mig over mine elevers semesterprogram? Denne information findes på Planorama. Dette sikrer også, at du altid er informeret om ændringer i programmet f.eks. dato eller sted.

Hvordan følger jeg med i mine elevers deltagelse? Vi opfordrer til, at du tager løbende samtaler med dine elever om deres oplevelse af programmet. Du kan altid se om dine elever har været til undervisningen i Planorama under "Udfyld protokol" på aktiviteten.

Hvordan tilmelder eleverne sig flex-programmet? Eleverne får direkte besked, når der er åbent for tilmelding til flex-programmet i Planorama. De skal gå ind på deres profil, finde flex-programmet og den workshop, som de vil tilmelde sig, og derefter trykke "tilmeld dig".

Optagelsesproces Yngre Talenter og Junior Talenter

Hvorfor er talentudvikling vigtig

Af Ellen Smidt-Nielsen og Caroline Broge

Alle elever har brug for at blive mødt og stimuleret på det niveau, der passer til dem. Til gavn og glæde for den enkelte, der trives og udvikler sig, og til gavn for samfundet. Og Danmark har brug for alle talenter, at alle bliver udviklet og udfolder deres talenter.

Derfor skal vi udfordre og støtte alle elever i grundskolen og på ungdomsuddannelser, så de bliver så dygtige, som de kan. Det gælder de svageste elever, og det gælder de elever, som har potentiale og evner til at udfolde og styrke deres talenter.

Det er afgørende for elevernes trivsel, motivation og fastholdelse af motivation, at de bliver udfordret på et niveau, der sikrer, at de bevarer deres interesse og udviklingsmuligheder inden for de områder, der særligt vækker deres motivation og interesse, fx naturvidenskab, samfundsvidenskab og humaniora.

Hvis ikke elever med medfødte evner og talenter stimuleres og udfordres, er der risiko for, at de mistrives, klarer sig dårligere rent fagligt og mister lysten til at lære og udfordre sig selv.

I Danmark er det heldigvis et mål både i grundskolen og på gymnasierne at eleverne skal udfordres, og sikres tilbud med henblik på, at de bliver så dygtige som de kan (nationale mål for Folkeskolen¹ og lov om gymnasiale uddannelser²).

Udvikling af talent kommer ikke af sig selv. Ligesom dygtighed heller ikke kommer af sig selv. Dygtighed kræver både talent og træning. Men talent gør det lettere hurtigt at komme op på et højt niveau. Og dermed forløse potentialet. Den fransk canadiske talentforsker og professor François Gagné har gennem sin forskning sat fokus på, hvordan medfødte evner over tid kan udvikle sig til talent inden for et givent område. Det er udviklingsproces, hvor individet er under indflydelse af såvel indre som ydre katalysatorer. Indre katalysatorer er bl.a. passion, motivation, viljestyrke og vedholdenhed. Mens ydre katalysatorer kan være forældre, en lærer, særlige rollemodeller med videre. Hos ATU Øst er vi meget inspireret af Gagnes talentbegreb og tanker om talentudvikling.

I denne artikel vil vi komme ind på talentbegrebet og hvad talent er, spredning blandt elever i forhold til klassetrin og niveau, udviklingen i læringskurver blandt elever samt hvad potentialet blandt eleverne er for at klare sig på højt niveau. Alt sammen for at belyse spørgsmålet: Hvorfor er talentudvikling vigtigt?

Hvad er talent?

Talenter findes inden for alle kategorier og aktiviteter. Det kan både være inden for sport, kunst, kultur og uddannelsesverdenen. Hos Akademiet for Talentfulde Unge Øst læner vi os op ad den fransk canadiske talentforsker, François Gagné, der definerer talent som:

¹ [Om nationale mål | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

² [Bekendtgørelse af lov om de gymnasiale uddannelser \(retsinformation.dk\)](#) §28, stk. 2

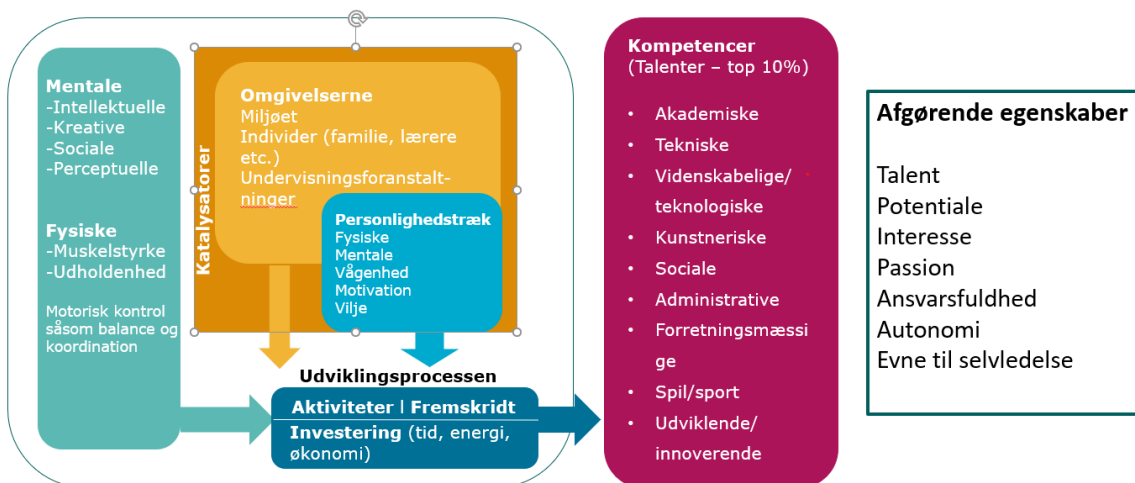
Talent is the outstanding performance or competency in one or more fields of human activity that places a student in the top 10% of age peers in that field. (Francoys Gagné, 2008)

Børne- og Undervisningsministeriet har yderligere defineret talent som

Et talent er en person, som er god til noget og som har mulighed for at blive en af de bedste, hvis potentialet stimuleres. Børn og unge, der har lysten og viljen til at yde en særlig indsats. (Undervisningsministeriet, 2011)

Potentialet kombineret med lysten og viljen til at gøre en særlig indsats er således helt centrale begreber, når vi forsøger at indkredse, hvad der definerer eller kendetegner talent.

I sin model *The Differentiated Model of Giftedness and Talent* viser Francoys Gagne, hvordan medfødte evner (hvad han kalder gifts eller aptitudes) kan udvikle sig til et talent inden for et givent område eller aktivitet. Det er en lang udviklingsproces, hvor individet er under indflydelse af såvel indre som ydre katalysatorer. Indre katalysatorer er bl.a. passion, motivation, viljestyrke og vedholdenhed. Mens ydre katalysatorer kan være forældre, en lærer, særlige rollemodeller mv.

(Kilde: François Gagnés)

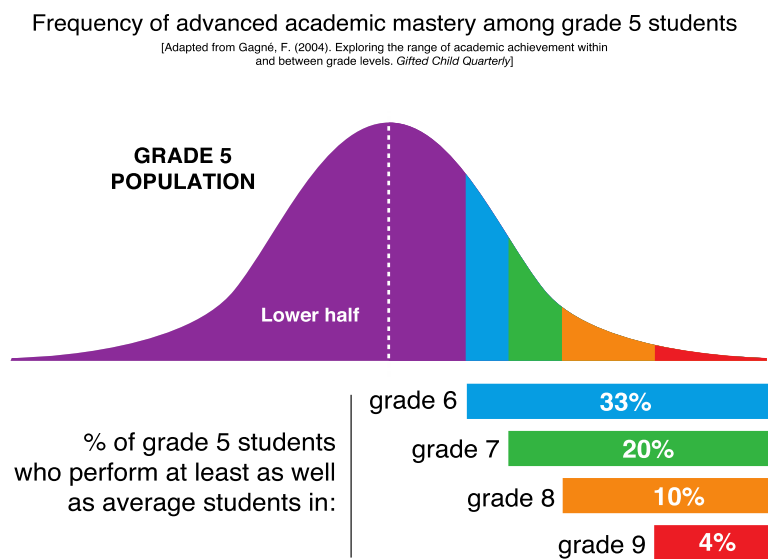
De elever, som har glæde af at gå på Akademiet for Talentfulde Unge Øst har som oftest følgende kendetegn: De har særlige forudsætninger inden for et eller flere områder, og som er blandt de dygtigste i deres klasse, eller de har potentialet til at blive det. De har en stejl læringskurve, evner at tænke abstrakt og løse komplekse problemstillinger. De er nysgerrige og savner ekstra udfordringer og så har de både vilje og overskud til at følge et ekstra tilbud, som ATU Øst programmet ved siden af den daglige skolegang.

I de følgende afsnit viser og gennemgår vi figurer og modeller baseret på François Gagnés undersøgelser og forskning i talent og potentiale suppleret med egne erfaringer og observationer. Vi ønsker at bidrage til en nuanceret forståelse af talent, udviklingsbehov og muligheder for talentudvikling i uddannelsessystemet.

Frequency of mastery

Der er stor spredning blandt elevernes faglige præstationer i forhold til deres klasstrin. Figuren her nedenfor over fordeling af niveauet for elevernes præstationer er baseret på François Gagnés forskning blandt 20.000 5. klasses elever.

Figuren viser, hvor godt eleverne klarer sig i forhold til deres klasstrin. Her ser vi, at hele 33% af eleverne på 5. klasstrin klarer sig lige så godt som den gennemsnitlige 6. klasses elev. 20% klarer sig lige så godt som den gennemsnitlige 7. klasses elev, og 4% af eleverne i 5. klasse klarer sig lige så godt, som en gennemsnitlig elev i 9. klasse.

Der er således en kæmpe spredning i tilegnelse af pensum i den enkelte klasse. Eller med andre ord, hvis vi tillod eleverne at lære i deres eget tempo, kunne flere af dem tilegne sig pensum svarende til fire klasser over deres nuværende klasse. Vi er ikke fortalere for, at børnene skal springe flere klasser over, for socialt er de på niveau med deres jævnaldrende, men blot for at illustrere, hvor stor forskel der er på tilegnelsen af pensum eller med andre ord på læringskurverne.

Derfor er det vigtigt, at skolen sikrer, at der er tilbud og udfordringer, så alle eleverne bliver udfordret og ikke mister lysten og motivation til at lære.

The Fan spread effect

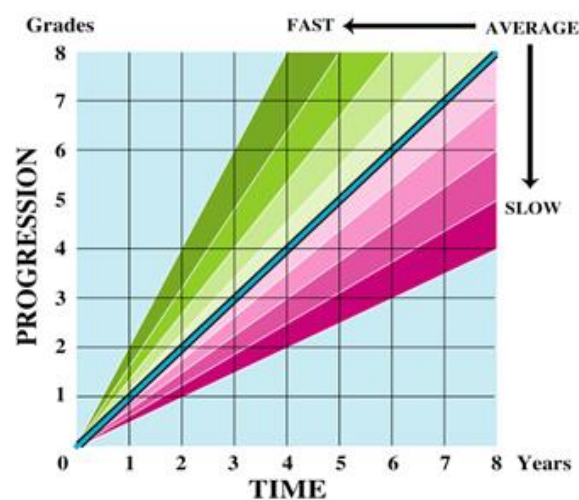
I nedenstående figur præsenteret af François Gagné ses spredning i læringskurven blandt elever over tid. Antal år eleverne går i skole ses nederst på den horisontale x-aksen, mens progression, målt på hvor godt eleverne mestrer det pågældende pensum, ses til venstre op ad y-aksen.

Det pink område repræsenterer dem, der lærer langsomt, den blå midterste diagonal, medianen, og det grønne område viser dem, med den stejleste læringskurve. Som figuren viser, har dem, der lærer langsomt, kun nået halvdelen af det forventede pensum, nemlig 4 års pensum ved 8 års skolegang mens dem, med den stejleste læringskurve, har klarer det dobbelte af det forventede pensum, nemlig 8 års pensum på 4 år.

Figuren viser, at det vertikale gab i resultater vokser fra et år til det næste og viser, hvor vigtigt det er, at alle elever uanset forudsætninger, får lov at lære i deres eget tempo. For de dygtigste er det lige så frustrerende at skulle lære langsomt, som det er for de svageste elever at skulle lære hurtigere end de kan.

Derfor er det så vigtigt med curriculum berigelse, altså det at tilbyde de dygtigste elever sværere pensum og opgaver, end de har til daglig sammen med resten af klassen. Det ser vi med al tydelighed hos Akademiet, og vi ser den glæde og energi det giver vores elever at blive mødt på deres eget niveau sammen med andre, der har sammen læringskurver.

Fan spread effect

I det følgende afsnit vil vi se på sammenhængen mellem elevernes præstation, evner, talent og IQ.

Evner, talent og præstation

En umiddelbar antagelse vi ofte møder er, at der er en direkte sammenhæng mellem evner, talent og høj præstationsevne. Undersøgelser og vores egne erfaringer viser, at dette ikke altid er tilfældet, hvilket nedenstående model illustrerer.

Modellen, der baserer sig på François Gagnés forskning i talentudvikling, viser akademiske præstationer (academic achievement) op ad akse til venstre og IQ (intellectual aptitudes) vandret ad akse øverst.

I modellen er populationen på de 1.000 respondenter fordelt på IQ, hvor IQ under 110 er average/low, 110-119 er bright mens over IQ over 120 er det Gagne kalder gifted eller højt begavede, samt Talented (10%), High Achievers (15%) og Average/Low. Nederst i figuren ser I, hvordan de respondenter fordeler sig med en gruppe på 750, der præsterer middel til lavt, 15% eller 150 defineres som, high achievers samt 10% d.v.s. 100 i top 10, altså talenterne, som er vores målgruppe.

Når man sammenholder evnerne (intellectual aptitudes) med akademiske præstationer (academic achievements) kunne man formode, at alle de 100 talenter, der præsterer maksimalt, samtidig er dem med den

højeste intelligens, og på samme måde, at de 750, der har en IQ på under 110 præsterer middel eller lavt. Altså et nogenlunde sammenfald mellem evner og præstationer.

Men som modellen viser, er det langt fra tilfældet. Kun 30% af dem, der har potentiale til at præstere på topniveau, lykkes med det, mens hele 30% af de elever med højest IQ præsterer middel eller lavt (se det nederste turkise felt). Her er et kæmpe potentiale for at motivere og udvikle de dygtigste unge i denne gruppe.

En interessant observation er, at hele 4% (de 30 i den øverste venstre boks), der har en IQ under 110, præsterer blandt top 10%. En observation, der understreger, hvor vigtig de personlige kompetencer er, herunder flid og vedholdenhed, rollemodeller, miljø, undervisere, stimulation i øvrigt mv.

Ovenstående underbygges af Gagnés forskning og modellen *The Differentiated Model of Giftedness and Talent*.

		INTELLECTUAL APTITUDES			Total
		AI (Average/Low) IQ < 110	BI (Bright) IQ = 110-119	GI (Gifted) IQ ≥ 120	
ACADEMIC ACHIEVEMENT	TA (Talented) Top 10%	30	BI-TA 40	GI-TA 30	100
	HA (High Achievers) Next 15%	55	BI-HA 55	GI-HA 40	150
	AA (Average/Low) All others	655	55	30	750
Total		750	150	100	1000 Total Population

Hvorfor er talentudvikling vigtig – opsummering og perspektivering

Talentudvikling i uddannelsessystemet er vigtig. Både for den enkelte elev, der oplever trivsel, lyst og motivation til at lære mere, udvikle sig og blive så dygtig som man kan og for samfundet på længere sigt. Talentudvikling er en god investering.

De medfødte evner udvikles sammen med de personlige egenskaber samt den tid og de penge der investeres, til egentlige kompetencer eller talent, når de rette forhold er til stede – talentet udvikles ikke af sig selv. De personlige kompetencer, spiller sammen med omverdensfaktorerne en helt afgørende rolle, herunder motivation, viljestyrke, disciplin, støtte og inspiration fra omgivelserne samt de rette faglige udfordringer.

Stor spredning i læringskurverne

Som forskningen viser, er der stor spredning i læringskurver blandt elever. Talenter er bl.a. kendetegnet ved stejle læringskurver og evnen til at forstå komplekse og abstrakte problemstillinger – hurtigt. Derfor er bl.a. curriculum berigelse, herunder accelereret curriculum samt komprimeret curriculum vigtigt - altså undervisning, der går hurtigt frem med pensum, der ligger langt uden for det eleven følger i skolen.

Stort uudnyttet potentiale

Kun 30 % af dem, der har potentiale til det, præsterer på topniveau, mens hele 30% præsterer middel eller lavt. Og 4% af dem, der har vilje og flid, lykkes med at præstere på topniveau, selvom de ligger i en gruppe, der umiddelbart har mindre potentiale. Dette understreger, hvor vigtig det er at tage højde for de personlige kompetencer hos eleverne, som kan medvirke til at udvikle deres talent og det, de særligt er motiverede for.

Talent smitter

Forskning viser, at talenterne ikke blot styrker deres egne kompetencer, men også deres kammerater og klasse, når de stimuleres i de rigtige rammer. De tager den ekstra motivation med tilbage til den øvrige klasse og bidrager yderligere til det gode miljø med ny viden og energi og ofte involverer de sig mere i at hjælpe deres klassekammerater. Talent smitter.

Talenterne har også brug for udfordringer og fællesskaber

Vi skylder vi talenterne det. Vi må ikke tro, at ”de dygtigste skal nok klare sig”. For hvis ikke de talentfulde elever møder tilstrækkelige faglige udfordringer, er der risiko for, at de underpræsterer. Nogle elever ender med at forstyrre undervisningen og bliver skoletrætte. Andre bliver stille og passive. Ligesom alle andre børn og unge, har talenterne behov for at kunne spejle sig i andre og være en del af et fællesskab og det er da også noget af det der vægtes allerhøjest – altså muligheden for nogen at spejle sig i og for at blive udfordret på sit eget niveau. Derved undgår vi mistrivsel og talentspild.

Talentudvikling er afgørende for både offentlige og private virksomheders fremtid. Hvis vi giver de talentfulde unge de ekstra faglige udfordringer, som de har brug for, udvikler de deres potentiale og det har både de selv, forskning, virksomheder og vi som nation brug for, at de gør. For det er talenterne, som skal opfinde den næste vaccine og kuren mod kræft, udvikle innovative og banebrydende produkter og starte nye virksomheder og arbejdspladser op. Talenterne udgør et enormt potentiale for Danmark.

Potentiale og talent gemmer sig i hver klasse. Talent findes også hos elever, som klarer sig bedre end deres niveau, fordi de har viljen, lysten og er flittige. Talent findes ikke kun hos de højt begavede men også hos elever, der kan og vil, har potentiale til at opnå top præstationer.

Vi ved, at elever, der ikke stimuleres og hvor deres behov for udfordringer ikke mødes, kan komme til at underpræsterer. Det kan resultere i talentspild.

Vi skal give alle eleverne mulighed for at dygtiggøre sig og udfolde deres potentiale. Og derfor er det vigtigt, at der er tilbud, der kan udfordre og stimulere eleverne. Derfor er talentudvikling vigtig.

Det er vores vurdering, at der fortsat er stort potentiale for talentudvikling blandt de 10-15% dygtigste elever i uddannelsessystemet.